

Ohje SOVA-lain mukaisen ympäristöarvioinnin soveltamiseen asetusvalmistelussa

Ympäristöministeriö

18.1.2024

Sisällys

Ohjeen käyttäjälle.....	1
1 Johdanto.....	2
<i>Mitä ympäristöarviointi on? .....</i>	<i>2</i>
<i>Mihin asetusten ympäristöarviointivelvoite perustuu?.....</i>	<i>2</i>
2 Ympäristöarviointivelvoitteen edellytysten täyttymisen tarkastelu.....	2
<i>Tarkastelun lähtökohta .....</i>	<i>2</i>
<i>Ympäristöarviointivelvoitteen edellytykset ja niiden avausta.....</i>	<i>3</i>
<i>Ympäristöarviointivelvoite Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä .....</i>	<i>6</i>
3 Ympäristöarvioinnin tekeminen osana asetusvalmistelua	7
<i>Yleistä .....</i>	<i>7</i>
<i>Asetusten ympäristöarvioinnin vaiheet ja tehtävät .....</i>	<i>8</i>

Ohjeen käyttäjälle

Keskeinen sisältö

- *SOVA-lain (200/2005) mukainen viranomaisten suunnitelmia ja ohjelmia koskeva ympäristöarviointi voi tulla sovellettavaksi myös asetusten valmistelussa.*
- *Asetus on ympäristöarvioitava silloin, kun se täyttää SOVA-lain 4 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaiset ympäristöarviointivelvoitteen edellytykset.*
- *Ympäristöarviointivelvoitteen edellytysten täyttymisen tarkastelu tulee tehdä asetusta valmistelevassa ministeriössä.*
- *Ympäristöarviointivelvoitteen edellytysten täytyessä asetusta on ympäristöarvioitava SOVA-lain 8-11 §:n mukaisesti osana asetuksen valmistelua. Ympäristöarvioinnista vastaa asetusta valmisteleva ministeriö.*

Tämän ohjeen tarkoituksena on tukea ministeriöiden asetusvalmistelua. Ohje on valmisteltu ympäristöministeriössä. Ohje koostuu kolmesta osasta. Ohjeen ensimmäisessä luvussa annetaan yleiskuva ympäristöarvioinnista ja sen soveltumisesta asetusten valmisteluun. Ohjeen toisen luvun avulla voidaan tarkastella edellyttäväksi valmisteltavana oleva asetusta ympäristöarviointia. Ohjeen kolmannessa luvussa kuvataan asetusten ympäristöarvioinnin toteuttaminen osana asetusvalmistelua.

1 Johdanto

Mitä ympäristöarviointi on?

Viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arviointia koskevan lain ([200/2005](#), jäljempänä SOVA-laki) tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja huomioon ottamista viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien valmistelussa ja hyväksymisessä, parantaa yleisön tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia sekä edistää kestävästä kehityksestä. SOVA-laki ja sitä täydentävä asetus ([347/2005](#), jäljempänä SOVA-asetus) sisältävät säännöksen yleisestä velvollisuudesta arvioida ympäristövaikutuksia sekä säännökset tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristöarvioinnista.

Ympäristöarvioinnilla tarkoitetaan SOVA-lain 8–11 §:n mukaista suunnitelman tai ohjelman ympäristövaikutusten arviointia ja siihen sisältyvää ympäristöselostuksen laatimista, kuulemisten järjestämistä, ympäristöselostuksen ja kuulemisten tulosten huomioon ottamista päätöksenteossa sekä päätöksestä tiedottamista. Suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaava viranomainen vastaa ympäristöarvioinnista

Mihin asetusten ympäristöarviointivelvoite perustuu?

SOVA-lain ympäristöarviointia koskevat säännökset perustuvat Euroopan parlamentin ja neuvoston tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista antamaan direktiiviin ([2001/42/EY](#), jäljempänä SOVA-direktiivi). Asetuksia ei ole pääsääntöisesti pidetty SOVA-direktiivin ja sitä myötä SOVA-lain mukaisina suunnitelmina ja ohjelmina, jotka voivat edellyttää ympäristöarviointia. Euroopan unionin tuomioistuin (jatkossa EUT) on kuitenkin tulkinnut suunnitelmien ja ohjelmien käsitettä laajasti ja katsonut, että suunnitelmien ja ohjelmien käsitteeseen voivat kuulua myös ympäristöarviointivelvoitteen edellytykset täyttävät asetukset.¹

2 Ympäristöarviointivelvoitteen edellytysten täyttymisen tarkastelu

Tarkastelun lähtökohta

Valtioneuvoston ja ministeriöiden asetukset edellyttävät SOVA-lain 8-11 §:ssä tarkoitettua ympäristöarviointia silloin, kun ne täyttävät SOVA-lain 4 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaiset ympäristöarviointivelvoitteen edellytykset.² Ympäristöarviointivelvoitteen edellytykset täyttävät etukäteen yksilöitävissä olevat suunnitelmat ja ohjelmat on listattu SOVA-asetuksen 1 §:n 1 momentissa. Valtioneuvoston ja ministeriöiden asetuksia ei ole mahdollista yksilöidä SOVA-asetuksen 1 §:n 1 momentin luettelossa ennen niiden antamista, jolloin niitä koskeva ympäristöarviointivelvoite tulee SOVA-asetuksen 1 §:n 2 momentin nojalla todeta tapauskohtaisesti osana säädösvalmistelua. Ympäristöarviointivelvoite voi edellytysten täytyttyä koskea myös asetusten muutoksia.³

¹ Asiat C-290/15, C-305/18, C-24/19, C-300/20.

² HE 120/2022 vp, s. 5.

³ SOVA-lain 4 §:n 3 momentin mukaan asetuksen vähäisestä muutoksesta taikka pienten alueiden käyttöä paikallisella tasolla koskevasta asetuksesta ympäristöarviointi on sen sijaan tehtävä vain, jos se todetaan tarpeelliseksi erillisessä SOVA-lain 5 §:n mukaisessa harkinnassa.

Ympäristöarviointivelvoitteen edellytysten täyttymisen tarkastelu tulee tehdä asetusta valmisteleivassa ministeriössä. Mikäli asetusta valmisteleva ministeriö tarkastelun seurauksena huomaa, että suunnitelma tai ohjelma täyttää kaikki SOVA-lain 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetyt ympäristöarviointivelvoitteen edellytykset, sen tulee käynnistää SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi. Ympäristöarviointi tehdään osana asetuksen muuta valmistelua ennen asetuksen hyväksymistä.

SOVA-laki 4 §

Ympäristöarviointia edellyttävät suunnitelmat ja ohjelmat

Lakiin, asetukseen tai hallinnolliseen määräykseen perustuvasta viranomaisen suunnitelmasta ja ohjelmasta on tehtävä ympäristöarviointi, jos:

1) kyse on maa-, metsä- tai kalataloutta, energiahuoltoa, teollisuutta, liikennettä, jätehuoltoa, vesitaloutta, televiestintää, matkailua, aluekehitystä, alueidenkäyttöä, ympäristönsuojelua taikka luonnonsuojelua varten laadittavasta suunnitelmasta tai ohjelmasta, joka luo puitteet hankkeiden lupa- tai hyväksymispäätöksille; taikka

2) suunnitelmaa tai ohjelmaa koskee luonnonsuojelulain (9/2023) 35 §:ssä tarkoitettu arviointivelvollisuus.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista suunnitelmista ja ohjelmista annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Mitä 1 momentissa säädetään ympäristöarvioinnista, koskee myös suunnitelmien ja ohjelmien muutoksia. Suunnitelman ja ohjelman vähäisestä muutoksesta taikka pienten alueiden käyttöä paikallisella tasolla koskevasta suunnitelmasta tai ohjelmasta ympäristöarviointi on tehtävä vain, jos se todetaan tarpeelliseksi 5 §:n mukaisessa harkinnassa.

SOVA-asetus 1 §

Ympäristöarviointia edellyttävät suunnitelmat ja ohjelmat

2 mom.

Lisäksi myös muut kuin edellä 1 momentissa luetellut viranomaisen lakiin, asetukseen tai hallinnolliseen määräykseen perustuvat suunnitelmat ja ohjelmat edellyttävät ympäristöarviointia, mikäli ne täyttävät viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainitut edellytykset ympäristöarviointivelvoitteen täyttymiselle.

Ympäristöarviointivelvoitteen edellytykset ja niiden avausta

SOVA-lain 4 §:n 1 momentin mukaan ympäristöarvioitavan suunnitelman tai ohjelman tulee perustua lakiin, asetukseen tai hallinnolliseen määräykseen, sekä olla viranomaisen valmisteleva. Valtioneuvoston ja ministeriöiden asetusten osalta nämä edellytykset täyttyvät. Asetusten ympäristöarviointivelvoitteen toteamiseksi tulee kuitenkin arvioida muiden SOVA-lain 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainittujen edellytysten täyttymistä.⁴ Näitä ovat:

1) Asetus valmistellaan jollakin SOVA-lain 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainituista toimialoista

2) Asetus luo puitteet hankkeiden lupa- tai hyväksymispäätöksille

---

⁴ Asetusmuutoksen osalta tarkastellaan edellytysten täyttymistä kyseisen muutoksen (ko. muutettavat säännökset) osalta.

Asetus tulee ympäristöarvioida, jos molemmat näistä edellytyksistä täyttyvät.

1. Mille toimialalle asetusta valmistellaan?

Asetusta valmistelevan ministeriön tulee tarkastella mitä toimialaa varten asetusta laaditaan. SOVA-direktiivin 3 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan ympäristöarviointivelvoitteen piiriin kuuluvat vain tietyt toimialoja koskevat suunnitelmat ja ohjelmat. SOVA-lain 4 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan näitä toimialoja ovat maa-, metsä- ja kalatalous, energiahuolto, teollisuus, liikenne, jätehuolto, vesitalous, televiestintä, matkailu, aluekehitys, alueidenkäyttö, ympäristönsuojelu sekä luonnonsuojelu.

EUT on tulkinnut tätä edellytystä oikeuskäytännössään laajasti. Riittävää edellytyksen täyttymiselle on, että asetus koskee tai sillä on vaikutuksia yhteen tai useampaan näistä toimialoista.⁵ Ehto täyttyy myös silloin, kun nimellisesti jollekin toiselle alalle valmistettava asetus sisältää edellä mainittuja toimialoja koskevia toimenpiteitä.⁶

2. Luoko asetus puitteita hankkeiden lupa- tai hyväksymispäätöksille?

Ympäristöarviointivelvoitteen piiriin kuuluvan asetuksen on luotava puitteita hankkeiden lupa- tai hyväksymispäätöksille. Puitteiden luomisella tarkoitetaan, että asetuksen tulee sisältää perusteita tai edellytyksiä, joiden avulla luvan tai hyväksymispäätöksen myöntävä viranomainen tekee hankkeen hyväksymistä koskevan päätöksen. Näillä perusteilla saatetaan esimerkiksi rajoittaa sitä, minkälainen toiminta tai kehitys on sallittua tietyllä alueella tai ne voivat sisältää edellytykset, jotka hakijan on täytettävä, jotta lupa voidaan myöntää. Perusteilla voidaan myös esimerkiksi pyrkiä säilyttämään tietyn alueen ominaispiirteet.⁷ Asetus voisi siis esimerkiksi sisältää kriteerejä tai reunaehtoja, jotka viranomaisen olisi otettava huomioon hankkeiden lupa- tai hyväksymisharkinnassa. Edellytys voi täytyä myös, jos asetukseen tai sitä koskevaan muuhun lainsäädäntöön sisältyy velvoite ottaa asetus huomioon hankkeiden suunnittelussa tai jos asetus on edellytyksenä hankkeen tai hankeryhmien suunnittelun aloittamiselle.⁸

Hankkeella tarkoitetaan tässä yhteydessä samaa käsitettä, joka on määritelty lain ympäristövaikutusten arvioinnista ([252/2017](#), jäljempänä YVA-laki) 2 §:n 10 kohdassa:

10) hankkeella:

a) laitoksen, toiminnan ja rakennustyön toteuttamista; sekä

b) muuta luonnonympäristöön ja maisemaan kajoamista sekä mineraalivarojen hyödyntämistä.

YVA-lain hankkeen määritelmä perustuu tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin ([2011/92/EU](#), jäljempänä YVA-direktiivi) 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan hankkeen määritelmään. EUT on tulkinnut YVA-direktiivin hankkeen määritelmän tarkoittavan laajentavasti ”töitä tai kajoamista, joilla muutetaan alueen fyysistä otolilaa”.⁹ Asetuksen ei tässä mielessä kuitenkaan tarvitse koskea minkään tietyn alueen maankäytön suunnittelua,

⁵ Asia C-300/20 kohta 49 ja julkisasiamiehen ratkaisuehdotus asiassa C-300/20 kohta 53.

⁶ Asia C-300/20 kohta 51.

⁷ Tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun direktiivin 2001/42/EY täytäntöönpano, s. 11.

⁸ HE 243/2004 vp, s. 25-26.

⁹ Asia C-254/19, kohta 32.

vaan se voi koskea aluesuunnittelua yleisesti.¹⁰ Lisäksi vaikka valmistettava asetus olisi tietyssä määrin abstrakti ja muodostaisi esimerkiksi vain viitekehykset toiminnalle, on sen silti mahdollista SOVA-lain 4 §:n 1 momentin 1 kohdan tarkoittamalla tavalla luoda puitteita tuleville hankkeille.¹¹

Kuuluakseen ympäristöarviointivelvoitteen piiriin asetuksen tulee siis luoda puitteita sellaisten hankkeiden lupa- tai hyväksymispäätöksille, joilla pyritään ympäristön fyysiseen muuttamiseen. Myös lupa- tai hyväksymispäätöksestä käytetään SOVA-lain yhteydessä samaa käsitettä, joka on määritelty YVA-lain 2 §:n 9 kohdassa:

9) luvalla viranomaisen hankkeen toteuttamiseen myöntämää lupaa ja muuta siihen rinnastettavaa päätöstä.

EUT on käsitellyt puitteiden luomisen edellytystä SOVA-direktiiviä koskevassa oikeuskäytännössään. SOVA-direktiivin 3 artiklan 2 kohdassa puitteiden luomisesta käytetään ilmaisua ”puitteiden vahvistaminen”. EUT:n mukaan puitteiden vahvistamisella määritellään kyseiseen alaan sovellettavat valvontasäännöt ja -menettelyt, ja vahvistetaan siten useiden sellaisten hankkeiden, joilla on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia, hyväksymistä ja toteuttamista koskevien kriteerien ja yksityiskohtaisten sääntöjen merkityksellinen kokonaisuus.¹² Tuomioistuimen tarkoittama merkityksellinen kokonaisuus voisi olla käsillä ainakin silloin, kun hankkeen todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset ovat seurausta juuri valmisteltavassa asetuksessa määriteltävistä kriteereistä tai yksityiskohtaisista säännöistä.¹³ Tuomioistuimen mukaan kriteerien ja yksityiskohtaisten sääntöjen merkityksellisen kokonaisuuden käsite tulee ymmärtää laadullisesti eikä määrällisesti. Käsitteen määrällinen tulkinta voisi johtaa SOVA-direktiivin tehokkaan vaikutuksen heikentymiseen, jos toimenpiteitä pyritään pilkkomaan osiin ympäristöarviointivelvoitteen kiertämiseksi.¹⁴ Puitteiden vahvistamista voi olla hankkeen hyväksymistä ja toteuttamista koskevien kriteerien ja yksityiskohtaisten sääntöjen merkityksellisen kokonaisuuden vahvistaminen erityisesti tällaisten hankkeiden sijainnin, luonteen, koon tai toimintaedellytysten osalta tai voimavaroja kohdentamalla.¹⁵

Voimavarojen kohdentamisella voidaan tarkoittaa taloudellisia voimavaroja tai luonnonvaroja. Puitteiden luominen edellyttää kuitenkin, että voimavarojen kohdentaminen rajoittaa jollain erityisellä ja yksilöitävällä tavalla luvan myöntämistapaa. Tämä tarkoittaa, että voimavarojen kohdentamisen tulee määritellä tulevia toimia tai rajoittaa käytössä olevia ratkaisutyyppisiä. Yleisesti taloudellisia voimavaroja kohdentava asetus, jolla esimerkiksi annetaan kokonaiselle toimialalle laaja rahoitus, ei todennäköisesti täytä puite-ehtoa.¹⁶

Puitteiden luomisen edellytystä arvioitaessa tulisi yleisesti ottaa huomioon SOVA-direktiivin tarkoitus. SOVA-direktiivin tarkoituksena on, että kaikista suunnitelmista ja ohjelmista, joilla voi olla merkittäviä ympäristövaikutuksia, tulee tehdä ympäristöarviointi.¹⁷ Direktiivin tarkoituksen toteutuminen edellyttää myös, ettei direktiivin tehokasta vaikutusta pyritä heikentämään pilkkomalla toimenpiteitä osiin ympäristöarviointivelvoitteen välttämiseksi.¹⁸

---

¹⁰ Asia C-290/15 kohta 45.

¹¹ Asia C-305/18 kohta 57 ja asia C-300/20 kohta 41.

¹² Asia C-290/15 kohta 49.

¹³ Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus asiassa C-671/16, kohta 27.

¹⁴ Asia C-671/16 kohta 55.

¹⁵ Asia C-300/20 kohta 62.

¹⁶ Tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun direktiivin 2001/42/EY täytäntöönpano. Euroopan komissio. 2004. s. 11.

¹⁷ Asia C-290/15 kohta 47.

¹⁸ Asia C-290/15 kohta 48 ja asia C-305/18 kohta 51.

Ympäristöarviointivelvoite Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä

Asetusten ympäristöarviointivelvoite perustuu EUT:n tulkintaan SOVA-direktiivin ympäristöarviointivelvoitteen edellytysten täyttymisestä. Asetusten ympäristöarviointivelvoitteen edellytyksiä arvioitaessa tulisi näin ollen ottaa huomioon EUT:n oikeuskäytännössään tekemät tulkinnat. SOVA-direktiivin ympäristöarviointivelvoitteen edellytyksiä koskevasta keskeisestä EUT:n oikeuskäytännöstä on tätä ohjetta varten koottu tiivistelmät.

[Asia C-290/15](#)

Unionin tuomioistuimen mukaan SOVA-direktiiviä on tulkittava siten, että asetus, joka sisältää tuulivoimaloiden sijoittamiseen liittyviä eri säännöksiä, joita on noudatettava tällaisten laitosten sijoittamista ja käyttämistä koskevia hallinnollisia lupia myönnettäessä, kuuluu direktiivissä tarkoitetun "suunnitelmien ja ohjelmien" käsitteen piiriin.

Määritettäessä, kuuluuko asetus mainitun käsitteen piiriin, ympäristöarviointivelvoitteen edellytyksiä on tutkittava erityisesti SOVA-direktiivin tavoitteen kautta, minkä mukaan päätöksistä, joilla on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia, on tehtävä ympäristöarviointi. Lisäksi on vältettävä mahdollisia strategioita pyrkiä kiertämään SOVA-direktiivissä säädettyjä velvoitteita pilkkomalla toimenpiteet osiin, mikä heikentäisi siten direktiivin tehokasta vaikutusta. Tämä tavoite huomioon ottaen tuomioistuin katsoi, että "suunnitelmien ja ohjelmien" käsite koskee kaikkia toimia, joissa määritellään kyseiseen alaan sovellettavat valvontasäännöt ja -menettelyt, ja vahvistetaan siten useiden sellaisten hankkeiden, joilla on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia, hyväksymistä ja toteuttamista koskevien kriteerien ja yksityiskohtaisten sääntöjen merkityksellinen kokonaisuus.

Tässä yhteydessä teknisillä normeilla, käyttöä koskevilla yksityiskohtaisilla säännöillä, tapaturmien ja tulipalojen ehkäisyllä, äänitasoa koskevilla normeilla, kunnostuksella ja rahoitusvakuuden asettamisella on riittävä merkitys ja laajuus määritettäessä kyseisellä alalla sovellettavia vaatimuksia, ja kyseisten normien kautta tehdyillä valinnoilla, jotka liittyvät erityisesti ympäristöön, on vahvistettava vaatimukset tuulipuistojen sijoittamista ja käyttämistä koskevien tulevien konkreettisten hankkeiden lupa- tai hyväksymispäätöksille.

(Ks. ratkaisun kohdat 47-50 ja vastaus ennakkoratkaisukysymykseen.)

[Asia C-24/19](#)

Unionin tuomioistuimen mukaan SOVA-direktiiviä tulee tulkita niin, että suunnitelmien ja ohjelmien käsitteen alaan kuuluvat liittovaltiomuotoisen jäsenvaltion alueen hallituksen antamat asetus ja yleisohje, joissa on kummassakin erilaisia tuuliturbiinien sijoittamista ja käyttöä koskevia määräyksiä muun muassa välkevaikutukseen, turvallisuuteen ja melutasoon liittyvien toimenpiteiden osalta.

Unionin tuomioistuimen mukaan asetuksella ja yleisohjeella vahvistettujen määräysten merkittävyys ja laajuus osoittavat, että nämä toimet muodostavat viitekehysten, joka ei ehkä ole tyhjentävä, mutta joka on riittävän merkityksellinen niiden edellytysten vahvistamisen kannalta, joita on asetettu kyseessä olevalla maantieteellisellä alueella luvan myöntämiselle tuulipuistojen sijoittamiselle eli hankkeille, joiden ympäristövaikutukset ovat kiistattomat

(Ks. ratkaisun kohdat 71 ja 79 sekä vastaukset ensimmäiseen ja toiseen ennakkoratkaisukysymykseen.)

Asia C-305/18

Unionin tuomioistuimen mukaan kansallinen säännöstö, joka muodostuu perussäännöstöstä ja täytäntöönpanosäännöstöstä, jossa määritetään olemassa olevien jätteenpolttolaitosten kapasiteetti aiempaa korkeammaksi ja jossa säädetään tämänlaisten uusien laitosten perustamisesta, kuuluu SOVA-direktiivissä tarkoitettujen suunnitelmien ja ohjelmien käsitteen soveltamisalaan, kun sillä on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia, ja siitä on näin ollen tehtävä ennalta ympäristöarviointi. Tapauksen pääasiassa kyseessä ollut kansallinen säännöstö muodostui asetuksesta ja sen valtuutussäännöksestä, joiden tarkoituksena oli lisätä kaikkien Italian alueella olemassa ja toiminnassa olevien 42 laitoksen osalta 40 jätteidenpolttolaitoksen toimintakapasiteettia sekä perustaa tämän tyyppisiä uusia laitoksia.

Tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan suunnitelmien ja ohjelmien käsite koskee kaikkia toimia, joilla määritellään kyseiseen alaan sovellettavat valvontasäännöt ja -menettelyt ja vahvistetaan siten sellaisen hankkeen tai hankkeiden, joilla on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia, hyväksymistä tai toteuttamista koskevien kriteerien ja yksityiskohtaisten sääntöjen merkityksellinen kokonaisuus. Kriteerien ja yksityiskohtaisten sääntöjen merkityksellinen kokonaisuus on käsitteenä ymmärrettävä laadulliseksi ja pyrittävä välttämään sellaisia mahdollisia strategioita, joilla SOVA-direktiivin ympäristöarviointivelvoitetta kierrettäisiin pilkkomalla toimenpiteet osiin.

Unionin tuomioistuimen mukaan se, että kansallinen säännöstö on tietyssä määrin abstrakti, muodostaen esimerkiksi vain viitekehykset, ja että sillä pyritään olemassa olevien puitteiden muuttamiseen, kuvaa tuomioistuimen mukaan sen ohjelmallista ja suunnitelmallista ulottuvuutta, eikä estä sen sisällyttämistä suunnitelmien ja ohjelmien käsitteen alaan.

(Ks. ratkaisun kohdat 50-51 ja 57 sekä vastaus toiseen ennakkoratkaisukysymykseen.)

Asia C-300/20

Unionin tuomioistuimen mukaan SOVA-direktiivin soveltamisalaan ei kuulu kansallinen toimenpide, jolla pyritään suojelemaan luontoa ja maisemaa ja jossa tätä varten vahvistetaan yleisiä kieltoja ja lupavelvoitteita mutta jossa ei vahvisteta hankkeiden sisältöä, valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevia riittävän yksityiskohtaisia sääntöjä.

Unionin tuomioistuimen mukaan puitteiden luomisen edellytys täyttyy, kun suunnitelmassa tai ohjelmassa vahvistetaan hankkeiden hyväksymistä ja toteuttamista koskevien kriteerien ja yksityiskohtaisten sääntöjen merkityksellinen kokonaisuus erityisesti tällaisten hankkeiden sijainnin, luonteen, koon tai toimintaedellytysten osalta tai voimavaraja kohdentamalla. Sitä vastoin silloin, kun suunnitelmassa tai ohjelmassa ainoastaan vahvistetaan yleisesti maisemansuojelua koskevia tavoitteita ja asetetaan lupavaatimus suojelualueella toiminnolle ja hankkeille, mutta ei kuitenkaan säädetä mainittujen hankkeiden hyväksymistä ja toteuttamista koskevista täsmällisistä kriteereistä tai yksityiskohtaisista säännöistä, puitteiden luomisen vaatimus ei täyty, vaikka asetuksella on todennäköisesti tietty vaikutus hankkeiden sijaintiin.

(Ks. ratkaisun kohdat 62-65 ja vastaukset ennakkoratkaisukysymyksiin.)

3 Ympäristöarvioinnin tekeminen osana asetusvalmistelua

Yleistä

Asetusvalmistelutilanteissa, joissa on tehtävä ympäristöarviointi, noudatetaan SOVA-lain ja -asetuksen ympäristöarviointia koskevia säännöksiä. Säännökset koskevat etenkin ympäristöselostuksen laatimista ja sisältöä sekä yleisön ja viranomaisten kuulemista.

Ympäristöarviointi tehdään osana asetuksen muuta valmistelua ennen asetuksen hyväksymistä. Valmistelusta vastaava ministeriö selvittää ja arvioi asetuksen ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset ja laatii ympäristöselostuksen. (SOVA-laki 8 § 1 mom.)

Ympäristöarviointiin sisältyvät vaiheet ja tehtävät voidaan sisällyttää osaksi normaalia asetusten valmisteluprosessia oheisen kuvan mukaisesti (ks. kuva 1). SOVA-lain 2 §:n 2 kohdan mukainen ympäristövaikutuskäsite kattaa laaja-alaisesti erilaisia luonnonympäristöön, rakennettuun ympäristöön sekä ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia.¹⁹

SOVA-laki 2 § kohta 2: Ympäristövaikutus

Ympäristövaikutuksella tarkoitetaan ”suunnitelman tai ohjelman välitöntä ja välillistä vaikutusta Suomessa ja sen alueen ulkopuolella:

a) ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen;

b) maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen;

c) yhdyskuntarakenteeseen, rakennettuun ympäristöön, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön;

d) luonnonvarojen hyödyntämiseen;

e) a–d alakohdassa mainittujen tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin;”

Asetusten ympäristöarvioinnin vaiheet ja tehtävät (ks. kuva 1)

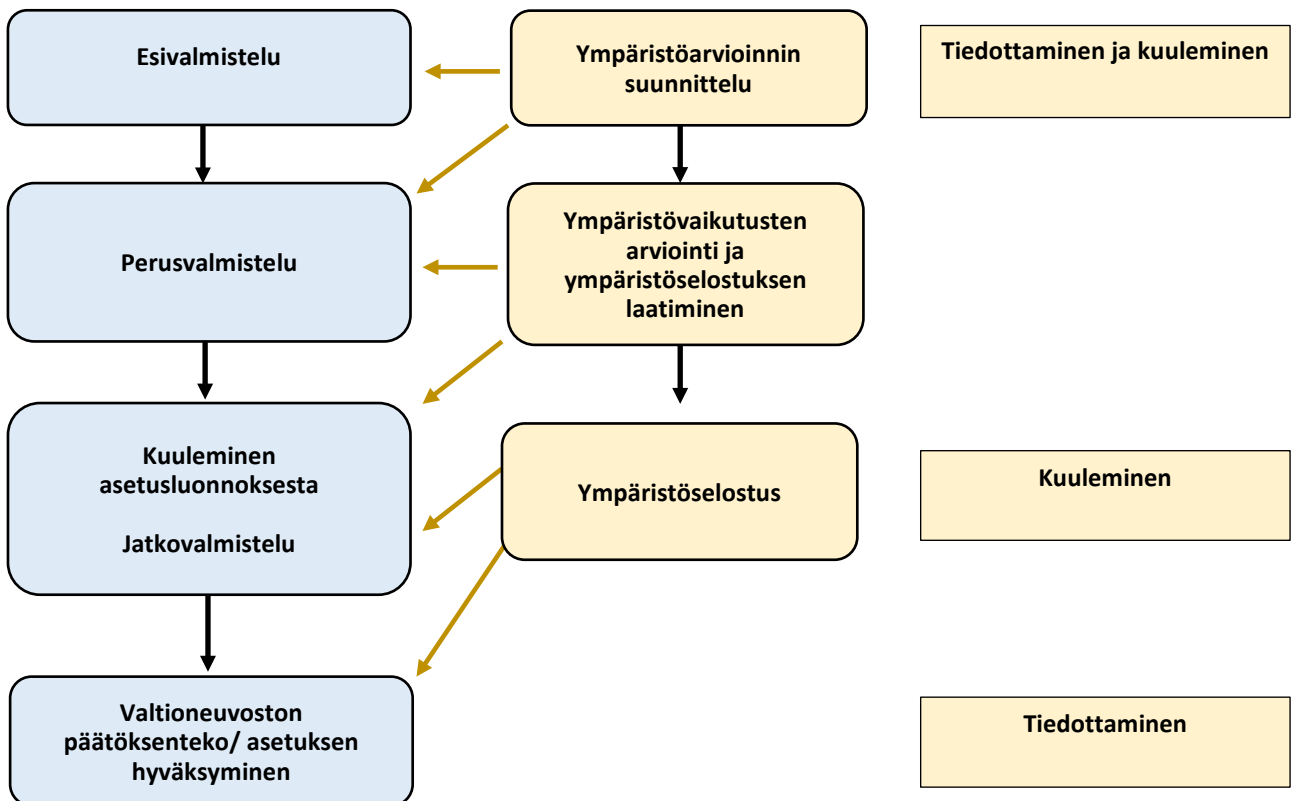
1) Asetuksen ja ympäristöselostuksen valmistelusta tiedottaminen ja kuuleminen

- SOVA-lainsäädäntö sisältää säännöksiä koskien ympäristöarvioinnin suunnitteluvaiheeseen liittyvää tiedottamista ja yleisön ja viranomaisten kuulemista (ks. SOVA-laki 8 § 2 ja 3 mom. ja SOVA-asetus 5 §).
- Tiedottamisen ja kuulemisen tarkoituksena on tarjota yleisölle ja viranomaisille mahdollisuus saada tietoa asetuksen valmistelusta ja ympäristöarvioinnista sekä esittää niitä koskevia näkemyksiä.
- Tiedottaminen ja kuuleminen voidaan järjestää lausuntopalvelu.fi:ssä edellä mainittujen säännösten velvoitteet huomioon ottaen.
- Kuulemisen järjestäminen edellyttää käytännössä jonkinlaista asetusvalmistelua ja ympäristöarvioinnin suunnittelua koskevaa kirjallista aineistoa. Se voi olla esimerkiksi asetusvalmistelua ja ympäristöarviointia koskeva muistio tai osallistumis- tai arviointisuunnitelma.

---

¹⁹ Ympäristövaikutuskäsite vastaa Lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeessa (Valtioneuvoston julkaisu 2022:66) käytettyä ympäristövaikutuksen käsitettä.

KUVA 1. YMPÄRISTÖARVIOINNIN VAIHEET JA NIIDEN LIITTYMINEN ASETUSTEN LAATIMISEEN

SOVA-laki 8 § 2 ja 3 mom.: Suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen valmistelu sekä siitä tiedottaminen

Suunnitelman tai ohjelman valmistelu tulee järjestää siten, että yleisöllä on mahdollisuus saada tietoja suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen lähtökohdista, tavoitteista ja valmistelusta sekä esittää asiasta suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavalle viranomaiselle mielipiteensä. Aineisto on julkaistava ainakin sähköisesti. Tiedotettaessa valmistelun aloittamisesta ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen noudatetaan muutoin, mitä kyseessä olevan suunnitelman tai ohjelman valmistelusta säädetään. Jos tiedottamisesta ei säädetä erikseen, annetaan aineisto tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Noudatettaessa hallintolain mukaista julkisia kuulutuksia koskevaa menettelyä tulee yleisölle varattavan tilaisuuden mielipiteen esittämiseen olla vähintään 30 päivää.

Ympäristöselostuksessa on esitettävä ne tiedot, jotka ovat tarpeen, kun otetaan huomioon suunnitelman tai ohjelman sisältö, tarkoitus ja yksityiskohtaisuus. Suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavan viranomaisen on kuultava ympäristöselostuksessa annettavien tietojen laajuudesta ja yksityiskohtaisuudesta muita viranomaisia. Ympäristöselostuksen sisällöstä ja muiden viranomaisten kuulemisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

SOVA-asetus 5 §: Viranomaisten kuuleminen ympäristöselostuksessa annettavista tiedoista

Suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavan viranomaisen on kuultava ympäristöselostuksessa annettavien tietojen laajuudesta ja yksityiskohtaisuudesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta ja tarpeen mukaan kunnan terveys- ja ympäristöviranomaisia sekä muita vaikutusalueella toimivia viranomaisia. Jos kysymyksessä on alueellisesti laajakantoinen tai muuten merkittävä suunnitelma tai ohjelma, viranomaisen on kuultava myös ympäristöministeriötä sekä sosiaali- ja terveysministeriötä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu viranomaisten kuuleminen voidaan toteuttaa myös viranomaisten välisessä neuvottelussa. Neuvottelusta on laadittava muistio, josta ilmenevät keskeiset neuvottelussa esille tulleet asiat ja kannanotot.

2) Ympäristövaikutusten arviointi ja ympäristöselostuksen laatiminen

- Arvioidaan asetusta koskevien sisältöratkaisujen ja niitä koskevien vaihtoehtojen vaikutuksia.²⁰
- Laaditaan ympäristöselostus yhdessä kuultavaksi asetettavan asetusluonnoksen kanssa (ks. SOVA-laki 2 § kohta 4 ja 8 §). SOVA-asetuksen 4 § sisältää selostuksen tarkemmat sisältövaatimukset.

²⁰ Ympäristöarvioitaessa asetusten muutoksia arvioinnin kohteena ovat muutettavat säännökset.

SOVA-laki 2 § kohta 4: Ympäristöselostus

4) ympäristöselostuksella asiakirjaa tai sen osaa, jossa esitetään tiedot suunnitelmasta tai ohjelmasta ja tarkastelluista vaihtoehtoista sekä arvio niiden ympäristövaikutuksista;

SOVA-laki 8 §: Suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen valmistelu sekä siitä tiedottaminen

Suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaava viranomainen selvittää ja arvioi suunnitelman tai ohjelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset ja laatii ympäristöselostuksen. Ympäristöselostus laaditaan osana muuta valmistelua ennen suunnitelman tai ohjelman hyväksymistä.

Suunnitelman tai ohjelman valmistelu tulee järjestää siten, että yleisöllä on mahdollisuus saada tietoja suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen lähtökohdista, tavoitteista ja valmistelusta sekä esittää asiasta suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavalle viranomaiselle mielipiteensä. Aineisto on julkaistava ainakin sähköisesti. Tiedotettaessa valmistelun aloittamisesta ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen noudatetaan muutoin, mitä kyseessä olevan suunnitelman tai ohjelman valmistelusta säädetään. Jos tiedottamisesta ei säädetä erikseen, annetaan aineisto tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Noudatettaessa hallintolain mukaista julkisia kuulutuksia koskevaa menettelyä tulee yleisölle varattavan tilaisuuden mielipiteen esittämiseen olla vähintään 30 päivää.

Ympäristöselostuksessa on esitettävä ne tiedot, jotka ovat tarpeen, kun otetaan huomioon suunnitelman tai ohjelman sisältö, tarkoitus ja yksityiskohtaisuus. Suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavan viranomaisen on kuultava ympäristöselostuksessa annettavien tietojen laajuudesta ja yksityiskohtaisuudesta muita viranomaisia. Ympäristöselostuksen sisällöstä ja muiden viranomaisten kuulemisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

SOVA-asetus 4 §: Ympäristöselostuksen sisältö

Viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain 8 §:ssä tarkoitetussa ympäristöselostuksessa on tarpeellisessa määrin esitettävä:

- 1) suunnitelman tai ohjelman pääasiallinen sisältö, päätavoitteet sekä suhde muihin asiaan liittyviin suunnitelmiin ja ohjelmiin;
- 2) ympäristön nykytila ja sen todennäköinen kehitys, jos suunnitelmaa tai ohjelmaa ei toteuteta;
- 3) ympäristön ominaispiirteet sellaisilla alueilla, joihin todennäköisesti kohdistuu merkittäviä vaikutuksia;
- 4) suunnitelman tai ohjelman kannalta merkitykselliset ympäristöongelmat, mukaan lukien varsinkin ongelmat, jotka koskevat alueita, joilla on erityistä merkitystä ympäristön- tai luonnonsuojelun kannalta, kuten Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet;
- 5) kansainvälisesti, Euroopan unionissa tai kansallisesti vahvistetut suunnitelman tai ohjelman kannalta merkitykselliset ympäristönsuojelutavoitteet ja tapa, jolla mainitut tavoitteet ja ympäristönäkökohdat on otettu valmistelussa huomioon;
- 6) todennäköisesti merkittävät toissijaiset ja kertyvät vaikutukset, yhteisvaikutukset sekä lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin pysyvät tai tilapäiset sekä myönteiset että kielteiset vaikutukset muun muassa väestöön, ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, luonnon monimuotoisuuteen, eliöstöön, kasvillisuuteen, maaperään, veteen, ilmaan, ilmastotekijöihin, yhdyskuntarakenteeseen, rakennettuun ympäristöön, maisemaan, kaupunkikuvaan, aineelliseen omaisuuteen, kulttuuriperintöön mukaan lukien rakennusperintö ja muinaisjäännökset, luonnonvarojen hyödyntämiseen sekä edellä mainittujen tekijöiden välisiin suhteisiin;
- 7) suunnitellut toimenpiteet, joilla aiotaan ehkäistä, vähentää tai poistaa mahdollisimman kattavasti suunnitelman tai ohjelman toteuttamisesta ympäristölle aiheutuvat merkittävät haitalliset vaikutukset;
- 8) selvitys siitä, miksi käsitellyt vaihtoehdot on valittu ja miten arviointi on suoritettu, mukaan lukien esimerkiksi teknisistä puutteista tai osaamisen puutteesta johtuvat vaikeudet;
- 9) kuvaus suunnitelluista toimenpiteistä, jotka koskevat viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain 12 §:n mukaista seuranta; sekä
- 10) yleistajuinen yhteenveto edellä mainituista tiedoista.

3) Asetusluonnoksesta ja ympäristöselostuksesta kuuleminen

- SOVA-lainsäädäntö sisältää säännöksiä asetusluonnoksesta ja ympäristöselostuksesta kuulemisesta (ks. SOVA-laki 9 § ja SOVA-asetus 6 §). Kuuleminen asetusluonnoksesta ja ympäristöselostuksesta voidaan toteuttaa osana normaalia valmisteluun sisältyvää asetusluonnosta koskevaa kuulemistä ja kuuleminen voidaan järjestää lausuntopalvelu.fi:ssä.
- Lisäksi mikäli asetuksella on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen sopimuspuolen tai Euroopan unionin jäsenvaltion alueelle, Suomen ympäristökeskuksen on huolehdittava suunnitelman tai ohjelman ympäristöarviointiin liittyvistä tiedottamis- ja neuvottelutehtävistä kyseisen valtion kanssa (ks. SOVA-laki 10 §). Tarvittaessa tulee ottaa viipymättä yhteyttä Suomen ympäristökeskukseen, jos asetuksella on todennäköisesti merkittäviä rajat ylittäviä ympäristövaikutuksia²¹.

SOVA-laki 9 §: Suunnitelma- tai ohjelmaluonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta kuuleminen

Suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavan viranomaisen on varattava yleisölle mahdollisuus tutustua suunnitelma- tai ohjelmaluonnokseen ja ympäristöselostukseen sekä esittää niistä mielipiteensä. Mahdollisuus varataan pitämällä suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus yleisesti nähtävillä. Suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus on julkaistava ainakin sähköisesti.

Tiedotettaessa asiakirjoista, niiden nähtävillä pitämisestä ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen noudatetaan, mitä kyseessä olevan suunnitelman tai ohjelman valmistelusta säädetään. Jos tiedottamisesta ei säädetä erikseen, annetaan suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Noudatettaessa hallintolain mukaista julkisia kuulutuksia koskevaa menettelyä tulee yleisölle varattavan tilaisuuden mielipiteen esittämiseen olla vähintään 30 päivää.

Suunnitelma- tai ohjelmaluonnoksesta ja ympäristöselostuksesta on sen lisäksi, mitä muualla säädetään, pyydettävä lausunto muilta viranomaisilta siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

SOVA-asetus 6 §: Viranomaisten kuuleminen ympäristöselostuksesta sekä suunnitelma- tai ohjelmaluonnoksesta

Suunnitelma- tai ohjelmaluonnoksesta ja ympäristöselostuksesta on sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, pyydettävä lausunnot elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ja tarpeen mukaan kunnan terveys- ja ympäristöviranomaisilta sekä muilta vaikutusalueella toimivilta viranomaisilta. Jos kysymyksessä on alueellisesti laajakantoinen tai muuten merkittävä suunnitelma tai ohjelma, lausunto on pyydettävä myös ympäristöministeriöltä sekä sosiaali- ja terveysministeriöltä. Lausuntojen toimittamiselle varatun määräajan on oltava vähintään 30 päivää.

4) Ympäristöarvioinnin tulosten huomioon ottaminen sekä asetuksen hyväksyminen

- Ympäristöselostus ja kuulemispalaute on otettava huomioon asetusta viimeisteltäessä ja asetusta hyväksyttäessä (SOVA-laki 11 § 1 mom.). Tarvittaessa myös ympäristöselostusta voidaan muokata.
- Asetusta koskevasta päätöksestä on käytävä ilmi SOVA-lain 11 § 2 momentissa edellytetyt asiat. Käytännössä tämä voidaan tehdä asetuksen taustamuistiossa. Taustamuistiossa on myös yleisesti tuotava esiin, että asetusehdotus on ympäristöarvioitu SOVA-lain mukaisesti.

²¹ Suomen ympäristökeskus, Viranomaispalvelut. Latokartanonkaari 11, 00790 Helsinki. Yhteyshenkilö: Laura Aitala-Martesuo, p. 0295 251 325, Laura.Aitala-Martesuo@syke.fi.

- Valtioneuvoston asetukset hyväksytään VN:n yleisistunnossa. Ministeriön asetukset hyväksyy ministeri ministeriöiden sisäisten järjestysten mukaisesti. VN:n yleisistunnon listan kansilehden ”muut lisätiedot” kohdassa voidaan myös todeta, että asetusehdotus on ympäristöarvioitu viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristöarvioinnista annetun lain 8-11 §:n mukaisesti.
- SOVA-lainsäädäntö sisältää säännöksiä suunnitelman tai ohjelman hyväksymisestä tiedottamisesta (ks. SOVA-laki 11 § 3 ja 4 mom.; SOVA-asetus 8 §). SOVA-lain 11 §:n 3 momentin julkista kuulutusta koskeva vaatimus ei kuitenkaan koske asetuksia.
- SOVA-laki myös edellyttää, että suunnittelusta vastaava viranomainen seuraa suunnitelman tai ohjelman toteuttamista ja siitä aiheutuvia ympäristövaikutuksia (ks. SOVA-laki 12 §).

SOVAL 11 §: Suunnitelman tai ohjelman hyväksyminen ja päätöksen tiedoksianto

Valmisteltaessa suunnitelmaa tai ohjelmaa otetaan huomioon ympäristöselostus sekä mahdollisuuksien mukaan 8 ja 9 §:ssä tarkoitetut mielipiteet ja lausunnot sekä 10 §:n mukaisesti käytyjen valtioiden välisten neuvottelujen tulokset.

Suunnitelman tai ohjelman hyväksymistä koskevasta päätöksestä taikka suunnitelmasta tai ohjelmasta on käytävä ilmi:

1) perusteltu kannanotto siitä, miten ympäristöselostus, 8 ja 9 §:ssä tarkoitetut mielipiteet ja lausunnot sekä valtioiden välisten 10 §:ssä tarkoitettujen neuvottelujen tulokset on otettu huomioon, sekä selvitys siitä, millä tavoin nämä sekä ympäristönäkökohdat ovat vaikuttaneet suunnitelman tai ohjelman sisältöön ja vaihtoehtojen valintaan; sekä

2) selvitys 12 §:ssä tarkoitetusta seurannasta.

Kun suunnitelma tai ohjelma hyväksytään, suunnitelma tai ohjelma sekä sen hyväksymistä koskeva päätös on sen lisäksi, mitä muualla säädetään, annettava tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Julkista kuulutusta koskeva vaatimus ei kuitenkaan koske suunnitelmia ja ohjelmia, jotka annetaan ministeriön tai valtioneuvoston asetuksella.

Suunnitelman tai ohjelman hyväksymistä koskevasta päätöksestä on tiedotettava muille viranomaisille siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

SOVA-asetus 8 §: Päätöksestä tiedottaminen viranomaisille

Suunnitelman tai ohjelman hyväksymisestä on toimitettava viipymättä tieto elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Lisäksi tieto päätöksestä on toimitettava niille kunnan viranomaisille ja muille viranomaisille, joita asiaa käsiteltäessä on kuultu.

Suunnitelman tai ohjelman hyväksymistä koskevasta päätöksestä on viipymättä ilmoitettava valtiolle, jonka kanssa on käyty viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain 10 §:n mukaiset neuvottelut. Valtion saataville on toimitettava suunnitelma tai ohjelma ja sen hyväksymistä koskeva päätös.

SOVA-laki 12 §: Ympäristövaikutusten seuranta

Suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavan viranomaisen on huolehdittava siitä, että ympäristöarvioinnin piiriin kuuluvien suunnitelmien ja ohjelmien toteuttamista ja siitä aiheutuvia merkittäviä ympäristövaikutuksia seurataan siten, että voidaan ryhtyä tarvittaessa toimenpiteisiin ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi.

LISÄTUKEA YMPÄRISTÖARVIOINNIN TEKEMISEEN

[SOVA-lain mukaisen ympäristöarvioinnin opas](#). 2017. Ympäristöministeriö. Ympäristöhallinnon ohjeita 2/2017.

Opas käsittelee SOVA-lainsäädännön mukaisten ympäristöarviointien tekemistä. Opas on tarkoitettu erityisesti ympäristöarviointien tekijöiden työn tueksi. (Huomaa kuitenkin opasta käyttäessäsi, että se on vuodelta 2017 eikä näin ollen sisällä julkaisemisajankohdan jälkeen SOVA-lainsäädäntöön tehtyjä muutoksia!).

[Lainvalmistelun vaikutusarviointiohje](#). 2022. Valtioneuvosto. Valtioneuvoston julkaisuja 2022:66.

Ohjeen ympäristövaikutuksia koskevaa osuus (luku 2.2) tarjoaa apua ja neuvoja siihen, miten ympäristövaikutuksia voidaan arvioida sekä millaisia tietolähteitä arvioinnissa on hyödynnettävissä.

LISÄTIETOJA

Ympäristöministeriö, ympäristöneuvos Lasse Tallskog, +358 295 250 284, lasse.tallskog@gov.fi

Ympäristöministeriö, asiantuntija Anniina Kaikkonen, +358 295 250 309, anniina.kaikkonen@gov.fi